

Opgang, 25 januari 2026

Teksten

1 – Orazio Colombano (c.1554-na 1595): "Domine probasti me", uit: "Harmonia super vespertinos omnium solemnitatum psalmos sex vocibus decantanda" (a 6) (Capella Musicale della Cattedrale di Vercelli, o.l.v. Denis Silano)

Van de franciscaan Colombano is niet veel bekend. Hij kwam uit Verona en vestigde zich in 1579 in de oude stad Vercelli in Piemonte, ten oosten van Turijn, om zijn eerste professionele aanstelling te aanvaarden als 'moderator van de muziek' in de kathedraal. Gedurende zijn 2-jarige verblijf in Vercelli schreef hij zijn eerste bundel muziek, de 6-stemmige psalmen van de vesperliturgie voor alle verplichte feestdagen, zoals vastgesteld op het Concilie van Trente, waar psalm 139 er één van is.

Het motet bevat de volledige psalmtekst; de vertaling is uit de Herziene Statenvertaling.

Domine, probasti me, et cognovisti me; tu cognovisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longe; semitam meam et funiculum meum investigasti: et omnes vias meas praevidisti, quia non est sermo in lingua mea.

Ecce, Domine, tu cognovisti omnia, novissima et antiqua. Tu formasti me, et posuisti super me manum tuam.

Mirabilis facta est scientia tua ex me; confortata est, et non potero ad eam.

Quo ibo a spiritu tuo? et quo a facie tua fugiam?

Si ascendero in caelum, tu illic es; si descendero in infernum, ades.

Si sumpsero pennas meas diluculo, et habitavero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua.

Et dixi: Forsitan tenebrae conculcabunt me; et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Quia tenebrae non obscurabuntur a te, et nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebrae ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos; suscepisti me de utero matris meae.

Confitebor tibi, quia terribiliter magnificatus es; mirabilia opera tua, et anima mea cognoscit nimis.

Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto; et substantia mea in inferioribus terrae.

Imperfectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur. Dies formabuntur, et nemo in eis.

HEERE, U doorgrondt en kent mij. U kent mijn zitten en mijn opstaan,

U begrijpt van verre mijn gedachten. U onderzoekt mijn gaan en mijn liggen, U bent met al mijn wegen vertrouwd. Al is er nog geen woord op mijn tong,

zie, HEERE, U weet het alles. U sluit mij in van achter en van voren, U legt Uw hand op mij.

Dit kennen, het is mij te wonderlijk, te hoog, ik kan er niet bij.

Waar kan ik Uw Geest ontgaan, waar Uw aangezicht ontvluchten?

Al steeg ik op naar de hemel, U bent daar; of legde ik mij neer in de hel, zie, U bent daar.

Nam ik vleugels van de dageraad, woonde ik aan het einde van de zee, ook daar zou Uw hand mij leiden en Uw rechterhand mij vasthouden.

Zei ik: Ja, duisternis zal mij opslokken! Dan is de nacht een licht om mij heen.

Zelfs de duisternis maakt het voor U niet duister, maar de nacht licht op als de dag, de duisternis is als het licht.

Want U hebt mijn nieren geschapen, mij in de schoot van mijn moeder geweven.

Ik loof U omdat ik ontzagwekkend wonderlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken, mijn ziel weet dat zeer goed.

Mijn beenderen waren voor U niet verborgen, toen ik in het verborgene gemaakt ben en geborduurd werd in de laagste plaatsen van de aarde.

Uw ogen hebben mijn ongevormd begin gezien, en zij alle werden in Uw boek beschreven, de dagen dat zij gevormd werden, toen er nog niet één van hen bestond.

Vervolg op pagina 2

Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui, Deus;
nimis confortatus est principatus eorum.
Dinumerabo eos, et super arenam multiplicabuntur.
Exsurrexi, et adhuc sum tecum.
Si occideris, Deus, peccatores, viri sanguinum,
declinate a me: quia dicitis in cogitatione: Accipient
in vanitate civitates tuas.
Nonne qui oderunt te, Domine, oderam, et super
inimicos tuos tabescebam?
Perfecto odio oderam illos, et inimici facti sunt mihi.

Proba me, Deus, et scito cor meum; terroga me, et
cognosce semitas meas.
Et vide si via iniquitatis in me est, et deduc me in via
aeterna.
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto, sicut erat in
principio et nunc et semper et in saecula
saeculorum. Amen.

Daarom, hoe kostbaar zijn mij Uw gedachten, o God,
hoe machtig groot is hun aantal.
Zou ik ze tellen? Zij zijn talrijker dan korrels zand;
ontwaak ik, dan ben ik nog bij U.
O God, breng de goddeloze om! Mannen van bloed,
ga weg van mij. Want met listige plannen spreken zij
over U en zij zetten Uw vijanden aan tot valsheid.
Zou ik niet haten, HEERE, wie U haten, walgen van
wie tegen U opstaan?
Ik haat hen met een volkomen haat, mijn eigen
vijanden zijn het.
Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, beproef mij
en ken mijn gedachten.
Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op
de eeuwige weg.
Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest,
zoals het was in het begin en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen. Amen.

2 – John Rutter (1945): "O Lord, thou hast searched me out" (a 4) (Cambridge Singers, Royal Philharmonic Orchestra, o.l.v. John Rutter)

Dit stuk werd door Rutter gecomponeerd ter nagedachtenis aan George Guest (1924-2002), een Welshe koordirigent, organist en muziekleraar, die de leider was van het koor van St. John's College Cambridge, en werd voor het eerst uitgevoerd door dat koor van St John's College op Aswoensdag 2007. De tekst is uit Psalm 139:1–11,13,23, uit het 'Book of Common Prayer'. De vertaling is uit de NBV21.

O Lord, thou hast searched me out, and known me:
thou knowest my down-sitting, and mine up-rising;
thou understandest my thoughts long before.
Thou art about my path, and about my bed: and
spiest out all my ways.
For lo, there is not a word in my tongue: but thou, O
Lord knowest it altogether.
Thou hast fashioned me behind and before: and laid
thine hand upon me.
Such knowledge is too wonderful and excellent for
me: I cannot attain unto it.
Whither shall I go then from thy Spirit: or whither
shall I go then from thy presence?
If I climb up into heaven, thou art there: if I go down
to hell, thou art there also.
If I take the wings of the morning: and remain in the
uttermost parts of the sea; even there [also] shall
thy hand lead me: and thy right hand shall hold me.

If I say, Peradventure the darkness shall cover me:
then shall my night be turned to day.
Yea, the darkness is no darkness with thee, but the
night is as clear as the day: the darkness and light to
thee are both alike.
I will give thanks unto thee, for I am fearfully and
wonderfully made: marvellous are thy works.
Try me, O God, and seek the ground of my heart:
prove me, and examine my thoughts.
O Lord, thou hast searched me out, and known me.

HEER, U kent mij, U doorgrondt mij, U weet het als
ik zit of sta, U doorziet van verre mijn gedachten.

Ga ik op weg of rust ik uit, U merkt het op, met al
mijn wegen bent U vertrouwd.
Geen woord ligt op mijn tong, of U, HEER, kent het
ten volle.
U omsluit mij, van achter en van voren, U legt uw
hand op mij.
Wonderlijk zoals U mij kent, het gaat mijn begrip te
boven.
Hoe zou ik aan uw aandacht ontsnappen, hoe aan
uw blikken ontkomen?
Klom ik op naar de hemel, U tref ik daar aan, lag ik
neer in het dodenrijk, U bent daar.
Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad, al
ging ik wonen voorbij de verste zee, ook daar zou
uw hand mij leiden, zou uw rechterhand mij
vasthouden.
Al zei ik: 'Laat het duister mij opslokken,
het licht om mij heen veranderen in nacht,'
ook dan zou het duister voor U niet donker zijn - de
nacht zou oplichten als de dag,
het duister helder zijn als het licht.
Ik loof U om het ontzaglijke wonder van mijn
bestaan, wonderbaarlijk is wat U gemaakt hebt.
Doorgrond mij, God, en ken mijn hart,
peil mij, weet wat mij kwelt,
HEER, U kent mij, U doorgrondt mij.

3 – Henry Cooke (c.1615-1672): "O Lord, thou hast searched me out" (a 4) (The Sixteen, o.l.v. Harry Christophers)

De tekst van deze compositie is eveneens uit het 'Book of Common Prayer', de verzen 1-9. De vertaling is weer uit de NBV21.

O Lord, thou hast searched me out and known me:
thou knowest my down-sitting and mine up-rising,
thou understandest my thoughts long before.
Thou art about my path, and about my bed: and
spiest out all my ways.
For lo, there is not a word in my tongue: but thou, O
Lord, knowest it altogether.
Thou hast fashioned me behind and before: and laid
thy hand upon me.
Such knowledge is too wonderful and excellent for
me: I cannot attain unto it.
Whither shall I go then from thy Spirit: or whither
shall I go then from thy presence?
If I climb up into heaven, thou art there: if I go down
to hell, thou art there also.
If I take the wings of the morning: and remain in the
uttermost parts of the sea;
Even there also shall thy hand lead me: and thy right
hand shall hold me.

HEER, U kent mij, U doorgrondt mij, U weet het als
ik zit of sta, U doorziet van verre mijn gedachten.

Ga ik op weg of rust ik uit, U merkt het op, met al
mijn wegen bent U vertrouwd.

Geen woord ligt op mijn tong, of U, HEER, kent het
ten volle.

U omsluit mij, van achter en van voren, U legt uw
hand op mij.

Wonderlijk zoals U mij kent, het gaat mijn begrip te
boven.

Hoe zou ik aan uw aandacht ontsnappen, hoe aan
uw blikken ontkomen?

Klom ik op naar de hemel, U tref ik daar aan, lag ik
neer in het dodenrijk, U bent daar.

Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad, al
ging ik wonen voorbij de verste zee,
ook daar zou uw hand mij leiden, zou uw
rechterhand mij vasthouden.